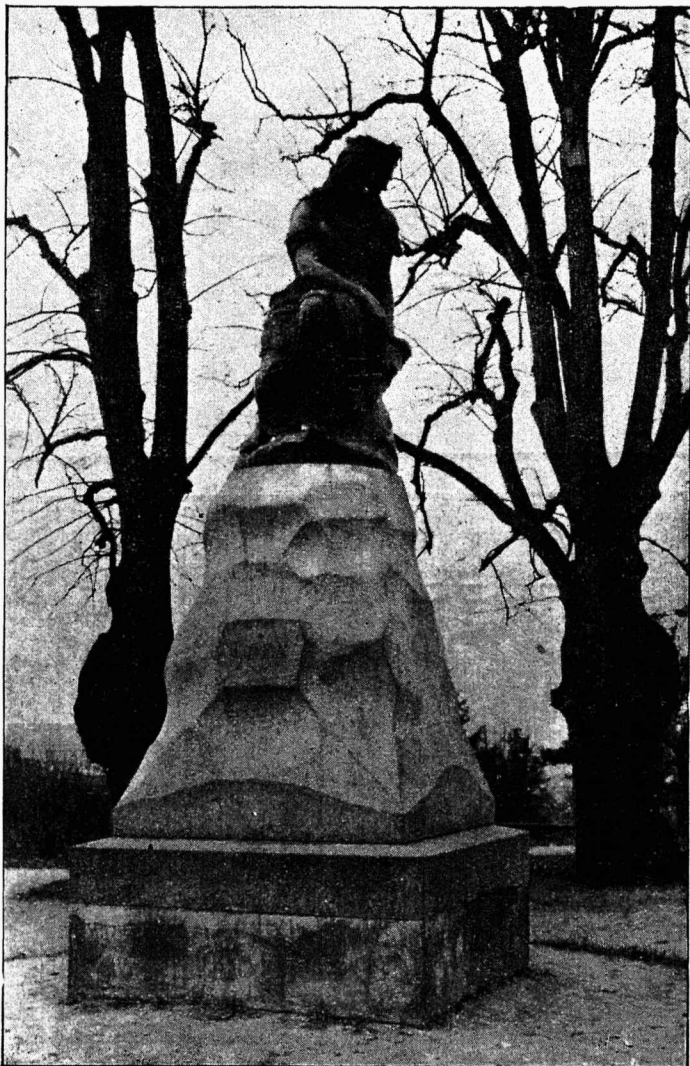

EESTI SKAUT

SP,
7556

Terve ilma skaudid
pühendavad jõulu-
kuu esimese päeva
Sinule, ema! Olgu
Linda, Kalevi kan-
gete poegade ema,
meie, eestlaste ühi-
seks austatavaks
emaks!

Tarvitage ainult

MILVI

hambapasta!

Hiigeltuub 35 snt.

A-S. „EPHAG“ TALLINN

INGLISE MAGASIN

H. GUTKIN

*soovitab oma lugu-
peetud ostjaskonnale
odavate hindadega
kõige suuremas väl-
javalikus kodu- ja
välismaa riidekaupu*

TALLINN, VIRU 4
TELEFON 436-46

EESTI SKAUT

№ 2

30. NOVEMBRIL 1935. a.

XV AASTAK.

VÄLJAANDJA: EESTI SKAUTIDE MALEVA PEASTAAP. VASTUTAV TOIMETAJA N. KANN.
TOIMETUS: E. JÕGI, R. TREU, R. ROOS, V. SUIGUSAAR, H. TARI, L. KERSEN, A. TARI,
H. JÕE, E. PAVELSON.

Toimetuse ja talituse aadress: Tallinn, Vabaduse 2. Ilmub aastas 8 numbrit. Aastakäik Kr 1,50.
Üksiknumber 20 senti.

Tänase päeva pühendavad kõik gaidid ja skaudid emadele, täna on emade aupäev, kummardugem täna nende ees. Tänaagem emasid, kelle juurde me ikka leiame tee, kui midagi vajame, kes meile alati kõige esimesena meelde tuleb, kui ta meile midagi andma peab. Ning ta annab, alati annab! Annab peale kõige maise ema hoolt, abi, armastust ja lohutust alati. Oleme täna kord ka meie sellised andjad!

Ei leidu maailmas vist ühtegi inimest, keda ikka jälle — kesk argipäiseid väsitavaid sekeldusi ootamatult ei läbistu see mälestuskiir, mis seoses emaga, koduga.

Emad ja laps — need sõnad sisaldavad kogu maailma, neis peitub elu ise. Neis peitub igavik. Kaunimad ja surematud inimkoonna kunstiteosed on ikka ja jälle kujutanud ema ja last, seda elu sümbolit. See heliseb muusikas, on raiutud graaniiti ja marmorisse, on õrnemate ja soojemate värvidega paelutud lõuendile, on kaunimate sõnadega reastatud luulesse.

Soojus, kodutunne, igavene lahutamatu side elu ja emakese maaga peitub kujutluses, mis esineb paari sõna reastuses — ema ja laps.

Emad on suurte väärtuste loojad! Nad on sünnitanud meid, on hoolitsenud hellalt armastusega meie eest, nad on kasvatanud meist tublid tüdrukud ja poisid. Me peame seda neile millegagi tasuma. Kuid millega?

Emad ei nõua meilt mingit tasu, nad peavad oma kohustuseks meie kasvatamise, kuid meie kohuseks on tasuda oma olemasolu eest. Parim tasu on — jääda alati tublikeks gaidideks ja skautideks. Sellega kasvame kohusetundlikeks kodanikeks, kasvame emade väärilisteks. Nad tunnevad siis rõõmu meist, nad näevad, et nende hool ja vaev on tasutud.

Siis oleme oma aukohuse emade vastu täitnud!

Hinnakem selgi aastal ema südant väärikalt, kui oma pühamate varade ja väärtuste altarit, ja asetagem lilli sellele altarile, külvakem sära igaüks oma ema südamesse!

Õp. PAUL KUUSIK,
Tallinna abipraost
ja skautmaleva pastor.

SKAUT ON KOKKUHOIDLIK

Skautid! Teile on palju räägitud lapsea ja noorpõlve õnnest. Teie elate elu kaunimas eas — sest iga päev avanevad teile kooli-, vanemate- ja juhtide õpetuste kaudu uued ilmad, uued avarused, kaugused, sihid ja eesmärgid. Igal teist on töö + unistus. Teie vaim on puhas elu argipäevast. Teie olete alati pühapäeva meeleolus. Teil on jõud selleks.

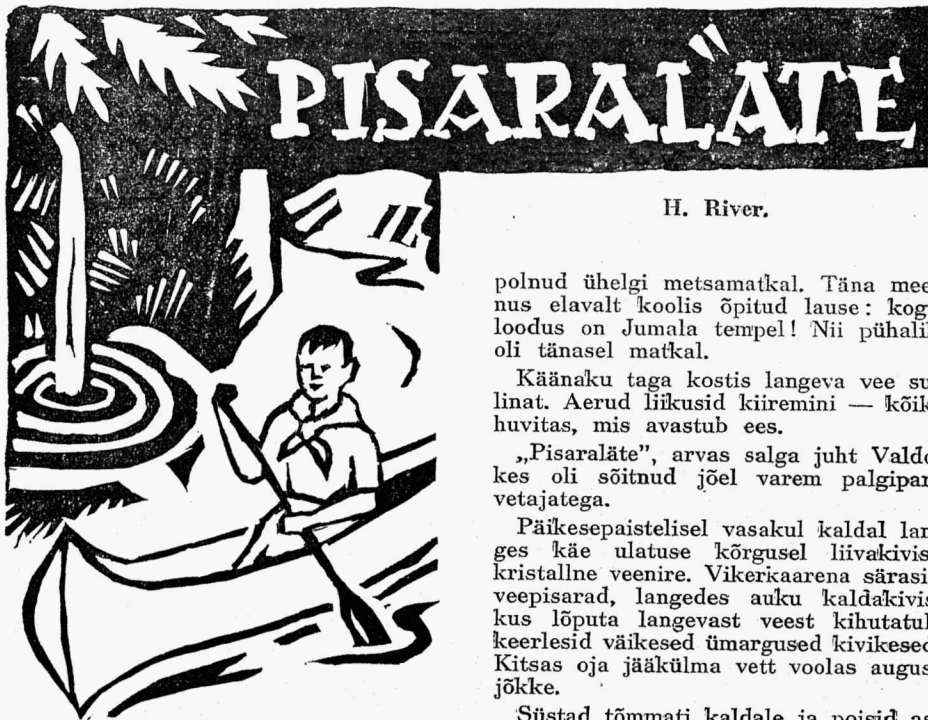
Ja see, et teie käite koolis on suuresti sõltuv teie vanemaist. Nemad hoolitsevad teie igapäevase leiva, teie riiete, jalanõude ja õppeabinõude eest. Kõrguni rõõmukinke ja lõbustusi ei keela nad teile. Sageli unustavad nad enese teie kasuks. Teie olete nende uhkus ja õnn! On hea, kui vanemate tervis, nende jõud, viib teid vastu elule tugevatena, iseseisvatena.

Agea?... Kui paljuil meist surevad vanemad varakult. Paljude isad, juba enne meie kooli astumist kutsutakse Taevaisa juure. Paljud meist kaotame hoolitseva ja armastava ema sellal, kui meie ei ei oska talle sõnagi öelda, ei oska teda tänadagi armastuse eest. Vaat' sellistel juhtudel haarab meid hall ja karm elu liia varakult. Oleme karas-

tamata, väetid, rumalad ja nõrgad. Meil on tarvis abi. Kes aitab? Kust tuleb abi?

Selleks oleme skautid. Selleks on juba hundipoja eksamisest sisse võetud nõue oma tööga raha kogumise üle. Õppigem juba noorelt kokkuhoidlikuks ja tööakaks. Ei ole tööd, mida üks tubli skaut põlgab. Iga sent on seda väärt, et teda hoida ja kogudes neid sendikesi koguneb kapital. Üks Ameerika Ühendriikide presidentidest algas uuilsal lehepoisina, elades kokkuhoidlikult ja võideldes visalt.

Sulle skaut on valmis appi tulema iga vanem, et võiksid omale kapitali koguda. Üheks kindlaks aitajaks on kindlustusseltsid. Vaata juuresoleval pildil näidatud kella. See on harilik lauakell, kuid ei käi muidu kui lased iga päev 5 senti sinna sisse. Muretse omale sarnane kell, mille saad tasuta kindlustusselts „Eestist“ ja sa oleid kavakindel kokkuhoidja. Kui sul on soov omada oma raha, oma kapitali, siis ära põlga vaeva, tee tööd, ole kodus oma vanematele parim poeg, tee neile headmeelt sellega, et juba noorelt suudad iga päev koguda ausa tööga mõned sendid. Jõudu, mu poisid!

PISARALÄTE

H. River.

polnud ühelgi metsamatkal. Täna meenus elavalt koolis õpitud lause: kogu loodus on Jumala tempel! Nii pühalik oli tänasel matkal.

Käänaku taga kostis langeva vee sulinat. Aerud liikusid kiiremini — kõiki huvitas, mis avastub ees.

„Pisaraläte”, arvas salga juht Valdo, kes oli sõitnud jõel varem palgiparvetajatega.

Päikesepaistelisel vasakul kaldal langes käe ulatuse kõrgusel liivakivist kristallne veenire. Vikerkaarena särasid veepisarad, langedes auku kaldakivis, kus lõputa langevast veest kihutatult keerlesid väikesed ümargused kivikesed. Kitsas oja jääkülma vett voolas august jõkke.

Süstad tõmmati kaldale ja poisid astusid lättele lähemale. Vaikides vaatlusid nad kõrget punast kiviseina, millelt just allika kohast alla kasvas harali okstega kõver kuusk, vaatlesid säravate veepisarate langust ja kivikuu- likeste mängu allika katlas.

„Milline vahva paik,” arvas Enn, salga suurim lobiseja.

„Jah,” vastas Valdo, „selle kohta on olemas isegi muinasjutt!”

„Tead sa seda?” küsis Jüri, poiss kes vaikis palju, kuid tahtis kõike teada.

„Kord, mitukümmend inimpõlve tagasi,” jutustas Valdo, „olnud siin kaldal suur, rikas talu; kuid rahvas seal olnud ihnus ja ebasõbralik. Ühel tormisel sügisõöl tulnud üksik rändaja, vaga vanake, tallu ja palunud öömaja. Pererahvas aga ajanud ta armutult välja metsikusse tuisku. Läänudki siis vanamees, kuid minnes sajatanud: küll kuri tuleb teile endile kuhjaga kätte! Nii sündinudki — kiskjad murdnud loomad, sissid tapnud pererahva ja põletanud maja, ning peremees põgenenud samalt kaldalt jõkke. Kohe puhkenud kaljusein ja hakanud valama selgeid pisaraid. Rahvasuu annud allikale nimeks Pisaraläte, sest see allikas nutta inimeste õelust!”

Jõel lasus pühapäevane vaikus. Mäenid kõrgel liivakaldal sirutasid oma kaharpäid sinitaeva ja aeglaselt voolav vesi hingas karastavat jahedust kuuma õhku. Veerohtudel lendasid mängides kuldrohelistel kiilid, peegeldudes tumedal jõepinnal.

Neli poissi sõudsid valgetel süstadel vastu voolu. Nii pidulik ja salapärane oli kogu loodus, et kellelgi polnud tuju kõneleda. Ainult vee sulin aerude vettelaskmisel segas üldist vaikust, kuid poisid püüdsid sedagi, nagu kellegi kõrgema käsul, toimetada võimalikult tasa. Nii liikusid nad ümber käänakute, läbi kohati kasvavate kõrkjate, üle päikeses särava ja vilude puude varju peituva vee, — ikka edasi vastu voolu.

See oli „Luige” salk oma tuliute süstade proovisõidul. Nad olid kaua haigutanud igavatel salga koondustel, otsinud uusi tegevusalasid ja lõpuks asunud tööle „Eesti Skaudis” kirjeldatud süstade kallal. Kaks kevadkuud, mil nad ehitasid, oli sepietsetud igasuguseid uusi seiklusi ja õhulosse. Nüüd tundis iga poiss, et süstad töid tõesti midagi uut, — sellist meeolelu nagu praegu,

„Imelik jutt,“ arvas Enn peale rõhuvat vaikust. Süstad lükati vette ja poisid sõudsid edasi.

Suur tume äikesepilv oli tõusnud taeva ja kattis päikese, jõudes üha lähemale. „Seda sagarat küll ei sooviks,“ ärkas Rutsis praktiline mõistus. Ta oli salga „pesamuna“, noorim poistest ja tõstis ikka esimesena häält kui oli vaja oma nahka hoida.

„Hei,“ hõikas Jüri tagant, „sealt lähemangi redel kaldast üles ja seal ülal peaks leiduma ka varju vihma eest.“

Tõepoolest, vasakul kaldal ülalt varisenud puu juurelahmaka tagant tõusis lattidest redel, mis viis üles. Süstaid nõksatusid randa, poisid hüppasid seest ja tõmbasid nad kalda-liivakule. „Kummuli,“ õpetas Valdo. „tuleb suur saagar!“ Maha langenud männi sirge tüvi oli nagu loodud süstapukiks.

Enn oli varem valmis ja tõstis juba kisa männi juurikate tagant. „Siin on hotell vihma kätte jäänud matkajatele!“ Kuid kellelgi polnud aega imetleda ta leiutist — sähvatas hele välg ja kõva kõue saatel langesid esimesed rasked piisad. Robinal trügisid poisid onni ja hingasid kergendatult, kuuldes vihma krabinat katusel.

„Palun, võtke istet!“ Enn oli juba end mugavalt seadnud ühele pakule. „Ja vaatke mis seal! Kas pole kindlasti mingid tootemärgid!“

Algas suur üldine uurimine, kuigi Valdo arvas, et pole sobiv võoras onnis ringi nuuskida. Kuid poiste huvi oli nii suur, et neid oli raske pidurdada. Väljas möllav äike oli unustatud.

Lattidest ja laudadest onni oli ehitatud vastu mättakamarat, mille langev puu kaasa toonud. Onni eest viis redel üles kaljule. Sees aga olid ringis kuus istepakku, mingi kasti kaanest valmistatud laud ja seintel huvitavad esemed: kuuetele pakust saetud kettale olid joonistatud mitmesugused loomade kujud. Need — kaunistatud sulgede ja nahaga, rippusid onni seinale. Ukse kõrval olevale kasetohule oli indiaanlastähistikus kirtseldatud kuupäevi ja mitmesuguseid märke.

„See võiks kuuluda vabalt ühele skaudisalgale, kuid pole kuulnud, et siin kandis oieks skaute,“ sõnas Valdo. „Indiaanlasi vist ka...“ Vägev kõuemürin ehmatas Ennu vaikima. Vihm ladesis väljas endise hooga.

„Ma vaatan, kuidas on süstadega.“ Jüri astus uksest välja ja tormas hetke pärast kokkunult tagasi. „Tulge välja, vesi viib süstad ära!“

Poisid tormasid tuiskavasse vihma. Vaikne jõgi oli muutunud möllavaks veemassiks; vahutades ja kaasa viies palke ja lauatukke, tormas ta edasi. Vesi oli tõusnud tublisti, nii et süstade otsad asusid juba vees. Nähtavasti oli kuskil ülalpool murdunud tamm. Ennu süst — kõige jõepoolsem kiikus ähvardavalt, tahtes tormata voogudega kaasa. „Saabastega kohe vette.“ käskis Valdo ja süstad tõsteti üsna onni kõrvale kõrgele kaldale. Juba kavatseti onni hüpata, kui Valdo peatas sõbrad.

„Kas te ei kuule midagi?“ küsis ta äreval näol. Kõik kuulatasid. Läbi vihma pladina ja kõue kostis kaugealt inimese karjumist. See näis lähenevat iga hetkega. „Jõel,“ arvas Jüri ja kõikide pilgud jälgisid käänakut ülalpool voolu. Seal, liivakivi rünka tagant tuli nähtavale mingi suur ese, mille juurest kostis appihüüdeid. Juhiga eesotsas hüppasid poisid süstade juure ja kandsid need veejoonele. Hädalised olid juba jõudnud onni kohale. Need olid kaks poissi, kes hoidsid kinni voogudes pöörlevast palgist. Enn ja Ruts harutasid palavikulise kiirusega päästekõisi ja hetk hiljem sõitsid poisid tormaval jõel. Süstad olid paaridesse ühendatud kahekordselt seotud päästekõiega ja oli tegemist, et mitte kaaslastest ette minna või ümber lennata. Kuid vool kandis nende sõidukeid palju kiiremini kui rasket palki. Hädalised olid juba märganud poisse süstadel, kuid ei julgenud palgist lahti lasta. Nad vahtisid surmkahvatute ja hirmunud nägudega.

Valdo ja Enn sõitsid oma süstadega kahaletpoole palki, mis ujus momendil otse voolu suunas. Kaaslastel tagumistel pidasid hinge, sest igal hetkel võis palk pöörata ja visata ümber mõlemad süstad. „Üks haaraku kõiest kinni!“ mõirgas Valdo üle vee kohina poistele palgil. Mõlemad poisid vabanesid palgist ja tegid väsinud hüppe nõõri suunas. Kuid mõlemad ei saavutanud sihti; ühele laksas Valdo aeruga sõrmedele, nii et see kadus vee alla. Aerudega süste pidurdades lasksid skaudid palgil välja ujuda süstade vahelt ja hakkasid aegapidi lähenema kaldale.

Jüri ja Ruts kihutasid edasi, otsides vee alla kadunud poissi. See tõusis pin-

nale otse nende ees ja ujus abituid liigutusi tehes vooluga kaasa. „Hei, hei,” karjus Ruts, tahes äratada poisi tähelepanu. See vaatas korraks tagasi ujus aga siis kiirelt rabeledes edasi. Nähtavasti kartis ta uut aerulööki. Skaudid püüdsid püsida ta kannul, kuid vool kandis neid tahtmatult kiiremini edasi. Rutsi süsta nina pidi igal hetkel pörkama poisi pea vastu. Poiss kadus aga enne õhku ahmides vee alla. Süstad hüplesid voolus edasi ja skaudid ootasid hinge kinni hoides poisi ilumüst veepinnale. Jüri võpatas — ta süst kaldus äkki küljeli. Süstade vahel ujus päästekõis veepinnal ja kaks kätt veest haarasid sellest tsna Jüri süsta lähedalt. Porine, kokkunud nägu ilmus veest. „Kaldale”, hõikas Jüri ja süstad hakkasid hüplema kaldale poole.

Pisaralätte juures maabusid nad; Jüri toetades yeest leitud poissi ja Rutsi vedades süsti kaldäärses vees, liikusid nad üles-voolu. Vee jõud oli nii tugev, et süstad pidiid Rutsi peaegu vette tõmbama.

Äike oli möödas. Viimased pilveräbald libisesid päikese eest ja pillasid viimaseid üksikuid pisaraid. Märjad puud ja rohi särasid päikesepaistes ja vikerkaar ulatus nagu suur kaarsild üle jõe. Tampides märjas kaldaliivas jõudsid poisid onni juurde, kus neid ootasid juba Valdo ja Enn oma päästetuga. Nad olid nähtavasti juba suured sõbraid, sest istusid päikeses langenud männi tüvel ja kuivatasid riideid. Uustulnukad võtsid istet samasse, asetades enne märjad riided okstele kuivama. Valdo ja Ennu päästetud poiss, Eerik, jutustas edasi:

„Nii olime kuuekesi läbi proovinud

kõik mängud, kuni leidsime ühe toreda raamatu, õigeti see kingiti mulle, — „Väikesed metslased”. Sellest ajast ehitasime onni, parve ja õppisime metsatarkusi.”

„Täna tulime kahekesi Käraveskilt onni juurde, ei hoolinud ka äikesest vaid parvetasime edasi. Kuid see palk paiskas parve ümber ja ilma teie abita oleksime vist olnud juba põhjas.”

Kuus paljast, päevitanud poissi vestlesid kaua kohiseva jõe kaldal suure puu tüvel. Kuumav päike kuivatas nende märgi riideid ja säras pisaratel, mis langesid lättest muistsete inimeste õeluse pärast.

Külasthan mõne aja eest skautide metsakodu Pisaralätte kaldal, mis ehitati muistse hävinenud talu ahervartele kaharate mändide alla. Tegevusraamatust lugesin vanu kirjutisi „Pisaralätte suguharu” asutamisest ja kirjutasin käesolevat juttu, istudes jõe kaldal ning vaadeldes säravate veepisarate langust. Läte nutab ikka veel, kuid et need pisarad on inimeste õelusest, seda ma ei usu. Sest lätte kohal kaldal on skaudipoiste kodu.

Kõneldakse küll, et hundipoegi ei tahetavat üldse suurlaagri lasta, sest eelmistes suurlaagrites olla nad liiga palju söönud ja karjunud. Kuid see on alies väga kahtlane lugu ja ettevalmistused ei tee siiski kurja.

„Hallsabade karjal” ongi juba hiigel-suured ettevalmistused käimas. Mõõdunud nädalal oli karjal pidulik öösine nõupidamine linna kaalumaja kuuri katusel, kus arutati suurlaagrisse sõidu asju. Poegadel oli kõigil palju tegemist enne kui said kodunt säared teha, sest nii hilised ajad pole väikestele poistele. Kuid kõik tulid!

Sammalkasukas jutustab hundi-poegadele.

Millest unistab talvel iga hundipoeg?

Aga muidugi suvisest suurlaagrisse sõidust! Vähemalt need, keda mina olen kohanud kooli koridoris mürtsu tegemas, spordiplatsil jalgpalli togimas ja mereääres kive loopimas, arvavad kõik nii.

Tallinna maleva juhtide laager.

Mõni päev enne Jaanipäeva saime maleva juhilt korralduse, ilmuda sel ja sel päeval ning kellaajal maleva kodusse, juhtide laagri minekuks. Kuhu ja kuidas, see jäi meile küsimuseks ning selgus alles siis kui olime laagris.

Määratud päeval ja kellaajal olime siis maleva kodus, nii nagu üks laagri mineja skaut peab olema. Kohe alul oli selge, tuleb üks „kanossa tee“. „Vüürerid“, maleva juhiga eesotsas päris külma näoga askeldasid staabi toas, kinniste uste taga, sealjuures tsiviilis, mis lubas eeldada, et neist keegi kaasatuliija ei ole.

Eks oligi! Sooviti hääd skautlemist, seniste teadmiste õieti töösse rakendamist, õiget matkamist, puhkamist, söömist jne. Suund üheks päevaks anti kätte — samuti ööbimise koht — mis edasi saab, selgub järgmisel hommikul.

Kõigi nende eelkorralduste järgi võisime siiski kindlaks määrata ühte: laager tuleb „kindlasti vist“ Aegviidu ümbruses.

Teekond esimesel päeval möödus nii kui lepase reega. Võisime veenduda, et matka kava koostajad on olnud päris nutikad mehed, vähemalt ikka ise on ka matkanud, ega muidu kõik nii hästi ei klapiks. Ööbisime ettenähtud kohas ja määratud kellaajal. Isegi öömaja

leidmine ei valmistanud raskusi — vast oligi see varem kindlaks kaubeldud. Vaevalt küll — oli lihtsalt ühtesattumine.

Vist öösise kontrolli kartusest, (nüüd meil malevas ühel mehel tsikkel, ei või kunagi millelegi kindel olla) või oli see meie kui juhtide vilumus — seadsime end eeskujulikult sisse.

Midagi sellist aga ei juhtunud. Tõesti, väga kahju. (Vist ei saanud kaubale tsikliga.) Hommikul, salga juhtele kaasa antud kirjast selgus, et tuleb teele asuda salkade kaupa, vahe üks tund.

Kuum ilm kippus vägisi liiga tegema — kuid tuju oli siiski ülev — täis põnevaid ootusi: Mis ootab meid ees?

Pärast lõunat võisime veenduda, et meie ei ole siiski jäetud üksinda tolmunud maanteele, — vaid „saladuslikud“ asjamehed seiravad meid. Nii õppejuht oma „kondiauru“ mootoriga ilmus silmapiirile, kuumast päikesest peagi nõrkemas. Kuid kauaks polnud teadagi. „Ametkohustused“ nõudsid tema edasisõitu.

Kell 8 õhtul pidime olema kindlaks määratud kilomeetriposti juures. Vastavate märkide ja muude ristsõnade-moistatuste varal (tänu õppejuhile) selgus, et tuleb minna Änni järve äärde. Suur silmatorkav kask suunib meid

Kuu paistis ja kassid karjusid, kui koondus algas. Poisid ronisid, noad hammaste vahel, mööda vihmaveetoru üles koondusepaigale ja peale hundi vaimustavat kõnet anti vanne — minna suurlaagri! Kas või üle okastraadi, kui muidu ei saa! Vande andmine käis karja vanade traditsioonide järgi: kõik poisid asetasid jala hobuse pealuule (hunt tõi selle sumadanis kaasa) ja suudlesid „halli saba“. See on sama saba, mis kunagi ennemuiste kõigi

huntide esiisal kalapütügil jääauku küllmas ja küljest ära tuli. Nüüd on ta vana ja hall, kuid ripub aukohal paljudete teiste asjade seas tootemi küljes.

Kogu tseremonii oli põnev ja verd tarretama panev. Kujutlege vaid — paarkümme poissi keskööl katusel ja kuu sinakas valgus üle kõige!

Lõpuks hüüdsime isegi vägeva „hurraa“ suurlaagri juhile master Mikule ja otsustasime koonduselt lahkudes teha veetorusid mööda laskumise võistluse. See läks aga nurja, sest hurraa peale tuli kaalumaja kojamees välja ja hakkas sõimama. Kobisime minema kilikivarvul mööda müüri.

Praegu on juba välja töötatud üksikasjaline kava suurlaagrisse sõiduks. Terve kari jagati väeosadeks ja need teevad kibedaid ettevalmistusi vastavalt huvialale. Selline korraldus on

laagri. Kus aga see Änni järv asub, sellest ei ole kellelgi aimu. Ühtegi elamut ei ole silmapiiril. Ahtakene metsatee oma kümne haruga on ainsam is silma torkab. Veidikene nõu peetud, märkame üht külameest. Pärime temalt. „Aa voot ei tea“, on vastuseks. Riskime minna oma pead. Siis äkki lahke külamees seletama: „Aa voot, tuleb kümme versta tagasi minna.“ Vastame: „Aa voot ei lähe!“ Suunime oma samunud metsateele. Mõnesaja meetri järgi, kuuleme pöösast kahtlast krõbinat. Märkan seal maleva juhti — õigem nüüd juba laagri juhti. Enesetunne saab kindlamaks. Kui juba niisugune asjamees siin pöösas, siis kindlasti kaugel ei ole ka sihtpunkt. Tegime võitjate näod ette ja uhkelt edasi. Tunnise seikluse järgi soos ja rabas olemegi kohal. Paar kilomeetrit oleme pealekauba teinud.

* * *

Teisest salgast ei ole lõhnagi. Alles teisel hommikul, siis kui juba einetamud olime, ilmus teine salk laagri. „Aa voot, vist 10 versta tehti pealekauba!“ Kodurahu säilitamiseks ei oldud passiilik minna neilt küsima hilinemise üle, liiategi, kui kõikide näod olid sellised, et just kui ühe jutiga oleksid Tallinnast tulnud. Jätsime arupärimise õiguse laagri juhtkonnale.

Järgnes kohe laagri kava täitmine, selle vahega vast, et kadunud ja jälleleitud poegadele anti 10 minutit

aega enda kosutamiseks tangupudruga. Iga toiminguga jaoks tundus, et antakse aega „stopperiga“ võetult. Esialgu oli väga raske selle tempoga, kuid hiljem harjusid päris ära ja imestama pani vaid see, et söömiseks jäeti nii palju aega, et isegi seinakellaga oli võimalik seda mööta.

* * *

Telke oli igal salgal kaks, peale selle kaks telki laagri juhtkonnale ja kaks majandusmeestele.

Telgid püsti ja enam-vähem korda, kui kohe algas õppetegevus. Isegi pühapäevavarahu ei austatud siin laagris. Nähtavasti tollest, et mastrid olid aina vaheldumas. Ainult vanamaster Richill oli püsivust kogu laagri ajaks paigale jääda. Oli tema ju laagri vüürer, Gillwell kursuste esindaja ja Gillwell kursuste „taskuväljaande“ läbiviija.

Tehti siis meiega sada imet. Seda mida kuskil pildil näinud või ähmaselt kuulnud, pandi siin kõik hakkama. Süüa anti nelikorda päevas.

Päeval tuli isegi magada veel! Ja kui jäigi kuskilt 10—15 min. aega, siis see kulus ära kui tilk merde.

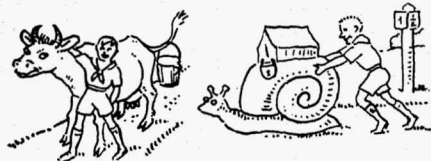
Kõigile toimingule lisaks tuli vabast ajast veel, end ettevalmistada laagri poolt määratud õppetöiks, nagu spleisimine, sõlmimine, 5 ööpäeva laagri kava ja toidukava, laagri eelarve, salga looma hüüd, elulugu jne. jne.

tõesti eeskujulik ja järeletegemise väärt. Väeosi on tervelt viis.

Algan jalgväega kui kõige lihtsamaga. Nagu juba nimi ütleb, kõmbib seal iga poiss jala ja teekond pole kuigi mugav, kuid poistel on sellegagi suur plaan. Hakati juba raha koguma matkaraamatu jaoks ja ärge imestage, kui „hallsabade kari“ võidab tulevaastase matkamedali. Matkasaabaste hankimiseks pööratakse kingsepmester Liistuste poole. Loodetakse need saada päris muidu, sest hiljem tehakse meistriks selle eest head reklaami, matkates läbi maa suure sildiga: „Tarvitage Liistuste jalatseid, isegi meie kannameid!“

Kohe jalgväe järgi alustab liikumist moonavoor, et jalgväe alaliselt toidu- ja tarbeainetega varustada. Vooi moodustamisel püüti kõrvaldada kõik võimalikud puudused, seepärast leidub

vooris kõike piimast kuni palderjani tillkadeni ja veesaapa määrdest kuni rosinateni. Isegi liikuv „meierei“ on kaasas, millest iga poiss võib värsket sooja piima välja pigistada igal ajal. Lüpsik selleks ripub alati „meierei vanda“ küljes. Ornemad asjad nagu toored kanamunad ja arstirohud on paigutatud varustuse telki, mis üles löödud õige aeglasele ja vetruvale sõidukile. Tunnete kõik seda loomakest, eks! Tema pahe on, et üks poiss peab järjest tagant lükkama, muidu ei jõua ta üldse kolmandasse suurlaagrisse, vaid neljandasse.

Toidustamise vüürer oli Elmar Tolm. Ka tema leib ei olnud laagris kerge. Niipea kui toit oli valmis — käis kui vaim ringi. Juhtus, et suutäis jäi üle või tuli puudu, oli kohe vastav märkus toidustamiseraamatus. Oli suhkurt, võid või leiba esimestel päevadel rohkem või vähem — siis järgmistel päevadel oli seda täpselt. Öppelaager oli täiel rindel. Kui seni tuli leppida, umbkaudsete andmetega laagri toidustamisel — isegi trükitud raamatuis ei ole selle kohta selget pilti — siis sellest laagrist omati peale muu ka toidustamise kohta häid näpunäiteid.

Nagu juba eelpool mainisin, tegevus oli väga kibe, kuid ega seepärast keegi ei nurisenud, tuju oli alati hää, iga päev tõi midagi uut ja õhtul kui lõk- ketulele kogunesime siis võisime veenduda, et isegi kõval rassimisel olime võimelised lõkketule eeskava täitma. Paremaks kajastuseks oli laagri „elava lehe“ ilmumine, kus terve laagri päeva sündmused olid värssi riimitud — õhtul oli see oodatumaks suursündmuseks. Väsimatud teened olid siin master, vabandust mastreid laagris peale vütre- rite ei olnud, kõik olid degradeeritud lihtsaiks juhtide laagri liikmeiks, nii siis mitte mastril, vaid juhtide laagri liikmel Antjel. Truult aitasid temale kaasa Peeter, Erka ja teised degradee- ritud liikmed.

Mida siis õieti seal tegime? Raske

on kõike käesolevais ridades äramär- kida.

Kui ilm eriti kuum oli, siis hääd jahutust leidsime järves, kuid ka ainult vabal ajal. Öppetegevusel tuli aga leppida sellega, et ronisime suure haralise kase otsa, mille oksad ja lehed varjasid meid kuuma päikese eest — ja kus tuulehoog meid veidikene jahutaski. Laagri juht oli aset võtnud meie keskel. Istusime seal siis kui pär- dikud — kuid väga mugavalt, sest vana põline kask oli kasvades nähtavasti mõelnud sellele, et temal tuleb kord täita suured ülesanded meie kasvava noorsoo juhtide ettevalmistamisel, mil- lepärast tema oksade asetus võimaldas meil istuda just kui mõne palgalise noorsoojuhi mugavas kabinetis tugitoo- lis. Seal siis kuulsime oma juhi loen- guid ning olime kärmed neid jäädvus- tama vastavasse märkmikku.

*

Ühel õhtul suur alarm! Päev oli täis kibedaid askeldusi. Laagri juht oleks võinud hommikuni alarmi teha, kui ta seda mitte ei oleks teinud igähele kõrva sisse. Mis siis muud, tuli selleski laagris ära pidada luuremäng — reba- sejahi näol. Kuid selle eest saime hom- mikul nõks kauem magada.

*

Laagri lõpupoole, ühel hommikul, va- rem kui tavaliselt „lütakse maast lah-

Ainus muusikariist, mis voooriga kaa- sas, on rakendatud ka tööle. Teda ni- metatakse eesliks, kuid tegelikult on ta pasun, mis igal õhtul ja hommikul puhub vägevaid signaale: „I-aa-aa, i-aa-aa-aa!“ Poistel on temaga juba nüüd head suhted ja igal päeval külastatakse teda vürtspoodnik Roosioksa tallis, kus on ta alaline elukoht. Igal päeval pis- tab ta rõõmsalt nahka kõik kingitused, mis poisid toovad, kuid siiski on te- maga karta täbaraid sekeldusi. Eesel on ju niisugune loom, kellel pea on sama tark kui taguots. Siis juhtub ka vahest, et ta ei tea, kumb ots ees lii-

kuma peab ja tuleb tublisti tirida enne kui ta asjast aru saab. Tema tassida jäävad telgirullid, katlad, potid ja pännid.

Viimasena tuleb veel voori auväär- sem ja isuäratavam osa. See on vana hallpea onu Pumpernikkel ja tema jää- tise käru. Poistele on küll käru täht- sam kui vanaonu ise, kuid viisakuse pärast nimetasin onu enne. Tema on lu- banud tervel laagri teekonnal poistele 10-sendiseid portsjone müüa 8 sendiga. Nüüd koguvad poisid raha ja pakivad seda paberisse ühe portsjoni kaupa, kuigi hunt lubas hoolitseda, et Sõprade Selts jäätise lõbu kinni maksab.

Nüüd pajatasin kahest lihtsamast väe- osast, kuid huvitavamad nagu: lennu-, ratsa- ja merevägi tulevad alles. Teil ju, pojad, on „Eesti Skaut“ tellitud? Siis järgmisest numbrist loete edasi.

ti". Päris kindel, laagri juht jälle midagi välja meisterdanud.

Juba paar päeva käis laagris saladusliku näoga ringi — isegi mõneks tunniks laagrist kadudes.

Ei teadnud sellele erilist tähelepanu pöörata. Kuid nüüd oli selge, midagi tuleb! „Viie minuti jooksul olge valmis 24-tunniliseks tegevuseks. Võtta ühes 24-tunniline varustus.” Nii käis lühike korraldus. Seda saladuslikum asi, et teine salk lasti rahulikult magada.

Kõige rohkem kartsiime, et tuleb minisugune „kihvt tamp”. Tea kust levis jutt, et laagri ajal korraldatakse 50 klm rännak. Eks ta nüüd käes olegi: valmistusime selleks.

Viidi siis meid vana tuttava kase juurde. Kontrolliti varustus ning võeti ära, kui võtta andis. Jäeti vorm — ning sinna juurde kuuluvad asjad ja seljakott, toidunõude ja magamisriiete-ga. Kõik muu rändas tagasi laagri, isegi uurid ja muu „tagi”, mis taskuis leidis. „Liikuge antud märkide järgi. Nende lõpul avage kiri.”

Kõik see oli sündinud nii järsku, et alles nüüd sai veidi mahti mõelda olukorrale. Kõike muidugi huvitas kuhu siis märgid meid viivad. Nad viisid meest üles ja alla — vahest kaks korda samasse kohta. Samas hoopis kadudes — siis jällegi veidi eemal silmapiirile kerkides. Tõusev päike pilve ääre tagant tundis sündmusest sama suurt huvi kui meiegi. Viimaks saame jällegi kätte õige suuna, kuid oh õnnetust. Äkki on märgid jälle kadunud — oleme põlluvahe teel. Egas ometi siin? Üks targem jookseb tagasi tee-lahkmele. Olemegi valesti! Ristteel leidub märk, mis keelab seda teed kasutamast. Lõppudelõpuks oleme kohal. Avame kirja. Jälle omaette pähel. Sifreeritud ja pealekauba katki rebitud. Andis klappida ja uurida. „Liikuge NO suunas — sealt saate korraldused”. Algas uus märkide jaht. Otsas seegi! „Olete üksikul saarel, kus tuleb viibida 24 tundi. Toiduks tarvitage linde ja lõkketuleasemeilt leitud toitaineid. Selles ja selles suunas vesi ujumiseks ja pesemiseks.”

Nii-siis asi selge. Kuidas aga alata? Lõkketule kohti ei ole ületülde näha — liiategi niisuguses paksus padrikus. Tehakse suurem haarang. Tulemus: kott jahu. Üksteise järgi veel: võipütt, 2 tikku, saue, kivi, suhkurt. Ja siis

äkki, — pöösas kükkitab suur kirju kana. Õudsenatundus ühe poisi karjatus „elus kana”. Ja tõesti, õudne ta oli. Äkki leidub metsas kana! Ta võis ju väga hästi olla ka, kas või kondor.

Kõige põnevam oli muidugi viimane leidis. Kõik muu jäi unustusse. Kõikide mõte keerles vaese kana ümber.

Õppemärkmikus löödi vastav koht lahti: lehekülj 26, 15 rida algas. „Linnust, samuti kalast võib valmistada maitsva roa, kuigi pole käepärast vastavat nõud. Pange linnule vastavas suures kivi kõhtu, mässige ta üleni sauega ja küpsetage 2—3 tundi teda tulistes sütes!” käib õpetus selle kohta. Asjata otsitakse näpunäiteid selle kohta, kuidas siis tuleb toimida, kui lind on elus?

Suurnõupidamine astub kokku. Kana lööb pöösas lärmi! Kõrge kogu otsustab dšunglis: „silmas pidades, et oleme üksikul saarel — ja meil kõht on tühi, tuleb kirjul kanal ohverdada oma elu. Kaks meest peavad kana kinni hoidma, üks hoiab pussi ja neljas lööb. Valmis.

Neli tundi hiljem — saue seest ilmub silmapiirile maitsev kanapraad. Samaks ajaks, leiva tainast teiba ümber on valminud maitsev leib. Pidulik on tänane lõunasöök, seda rohkem, et see on esmakordne selline elus.

Esimene äravus on möödas. Nüüd juba lähevad muud toimingud iseenesest. Tuleb viilida 24 tundi. See tähendab, peame ehitama ulaluse. Laagri juht oli vist kokkuleppe sõlminud Taevaisa-ga. Kui kogu laagri ajal ei ole vihma sadanud — siis nüüd hakkas tulema. Saime just oma onni valmis ja peagi võisime veenduda, kuidas seda mitte ei tule ehitada. Jäi valida kas liguneda läbitilkuvast onnis või ehitada parem. Loomulikult tuli valida viimane tee. Kuigi kella kellegil ei olnud — siis 24 tunnist ei olnud kindlasti veel poolt-ki möödas.

Alles järgmisel päeval — koos päikesepaistelise ilmaga jõudsimme tagasi laagri ja leidsime eest ka omi sõpru. Seletamist oli palju. Vaesed kanad olid päevakangelased.

*

Käes oligi lõpp! Kuigi kahju lakkuda — aga teha polnud midagi: jäävad meelde mälestused mis ei kustu iialgi.

Laagri Oinas.

Üks lõsine, kuigi naljakas jutt:

Püksid ja põhimõtted.

Need on hoopis erinevad asjad ega ole vist kunagi koos kõne all olnud. Ei saa aga salata, et mõlemad — nii püksid kui ka põhimõtted on paljuis asjus seoses. Teadagi on mõlemad kergesti rebenevad asjad ja võivad isegi langeda, kui pole vajalist pinget mis neid hoiaks. See tähendab — kui pole püksirihma.

Kõige suuremas põhimõttelises hädas püksitega on meie meriskaudid. Mitte, et neil püksid rebenema või langema kipuks, vaid probleemiks on püksite mõõt. Meriskautide asutamisest alates on vähemalt igal aastal peastaabile uusi vormi-kavandeid esitatud, aga püksid on ikka pikad! Sest kuis võib üks tore ja härrandlik meriskaut kanda lühikesi pükse nagu mõni Valesi prints või Bi-Pi. Mis sellest, et vanade skautlusemaade meriskaudid lühikesis püksis käivad. Rahvuslik omapära peab olema!

Olgu mis on, kuid ei taha meriskautidega tülli minna. Ja lõpuks, olgu püksid millised tahes, peaasi on ikkagi mees ise. Mees ise ja ta põhimõtted võivad häbistada kõiki püksikandjaid ja samavõrdselt ka püksitele au teha.

Nagu näiteks master Hans Tari, kes äkki tõusis tudengist inseneriks ja läks skaudipoiste roigassildadelt üle betoonile. Peale selle oli Hans veel „kojamees” põllutöökojas, aga nüüd on juba koolmeister Tartus. Seda võib lugeda suurimaks saavutiseks, mis tänava korda saadetud skaudipoisi poolt.

Kõigile lühipüksimeestele teevad au mõned mastrid, kes Gilwelli skaudiakadeemiast tulles ise oma akadeemiad koolitavad lahti löid. Sellised skautluse ülikoolid töötavad Viljandis, Tartus ja Tallinnas juba hea eduga. Praegu on kahjuks lahendamata, millise aukraadi akadeemia annab, aga kui just doktoriks ei saa, siis magistriks saab kindlasti.

Väga raske on üldse otsuseid teha põhimõttelises asjus. Seda ei leia mitte ükski mina, vaid seda olete juba ise määrganud ja see ilmnes ka Võru aastakoos-

olekul. Naabrite esindaja näiteks ütles koosolekut tervitades, et Võru noorte läbisaamine on hea ja mõned „möksud” milleta läbi ei saanud, olevat antud armastusest. Kirjutatud on ju: „kes armastab, see karistab”. Seda mõistis aga teisiti Võru pastorist skaudisõber, leides: „möksud” olnud nii kõvad, et jätsid skaudipoistele sini-seid muhke.

Ongi põhimõtteline lahkuminek! Mina küll ei usu, et need „möksud” nii halvasti olid mõeldud, sest vahest juhtud ka südamesõbraga poksides ta hambad lahti koputama. Küllap seegi nii oli!

Põhimõtete selgus särab aga välja master Sam Eberi vanemskaudi telgist. See telk on mõeldud ühele ja mahutab parajasti kaks. Ei tea, miks ainult kaks; kuid master Sam ise arvab kindlasti, et alati ei saa hõimlaste külaline olla, vaid vahest tuleb ka enesel mõnda hõimlast vastu võtta. Selle kohta võib midugi ka teisiti arvata! Arvamus peab aga alati sirgjooneline ja ausameelne olema, nagu skautmastrite kogul. Mastrid nähtavasti midu „Eesti Skauti” ei lugenud, nüüd aga pandi liikmemaksule 50 senti juurde ja igaüks saab „Eesti Skaudi” ilma rahata.

Selle põhimõttelise võttega võib paljudki asju korraldada õige kavalalt. Näiteks ei pruugiks poistel maksta laagris toidukulude eest sentigi, kui vaid laagrist osavõtu registreerimismaks nii kõrgeks kruvida, et sealt tuleb ka toidustamise raha. Kuid mis peaasi — süüa saab päris midu! Vaja vaid leidlikkust!

Jämesäär,
mees Metsikust Läänest

AASTAKOOSOLEKUD.

TÖÖ JA VENDLUSE PÄEVADEKSI

I

Ei saa kinnitada, et meil skautidel oleks suures arvus neid üldisi üritusi, mis tõhusalt kaasa aitaksid meie ühise asja edasi viimiseks. Suurlaagrid ja aastakoosolekud — need peamiselt. Esi-mesi, suurlaagreid, neid suudame korraldada meie oludes — ja seniste kavade kohaselt ülesehitatult — vaid aastatepikkuse vaheaja järele. Seega meie skauditsemise suuremaks ürituseks on ja jääb ikkagi „aastakoosolek“ — nii nagu ütleme, või kuidas see ametlikult kõlab: arvult nii ja niimitmes skaudijuhitide üleriikline aastakoosolek seal ja seal.

Hiljutise aastakoosolekuga Võrus seisma eeloleval aastal järjekordselt küm-nenda, seega ka omaette „juubeli“-aastakoosoleku eel, milline Võrus avalda-tud juhtide tahtel tuleb pidamisele Vil-jandis Sakala skautide korraldusel.

Üheksa aastakoosolekut, üheksa üle-riiklist juhtide kogunemist võiks märkida Eesti skautide maleva seni veel kirjutamata ajaraamat. Ja olnuks meil võimalik teha malevates peetavatest registreerimiskaartide tegevuskäigu kirjeldustest väljavõtteid, siis selguks võib olla koguni üllatavas arvus neid skautjuhte, kes on kaasa teinud meie igaaastaseid juhtide sõbruspäevi — aastakoosolekuid. Arvus üle 1000 saame kindlasti. Ja sellest arvust võib küll märgatav arv olla neidki, kellel on rõõm kaasa teha olnud neid juhtide päi-vi mitte juhuslikult ühes-kahes paigas, vaid terve rea aastate jooksul igas meie väikese kodumaa kaares, pealin-nas ja Läti piiril, läänepoolsete küla-listena ja Narva vete veerel ning mujal.

Ning nüüd, juubeliaastakoosoleku eel seistes, ei oleks vast üleliigne korraks pilk tagasi heita ja enestelt otseselt küsida: milleks on meile senised aasta-kooosolekud õieti olnud ja mida on need meie annud?

Ühele võime küll kahe käega alla kir-jutada — aastakoosolekud on olnud meie eesti skautluse vaimu suurimad ja asendama-tud kandjad!

Ja tõsi! Aasta ringi iga malev, iga üksus, iga juht, iga üks ise kohas oma

raskuste ja muredega skautlikku tööd tehes, puutumata kokku otseselt teis-tega, võib tunda end üksikuna oma võitlustes püüda homme parem olla kui oli täna. Eriti, kui sa tunned, et koha-peal ei taheta sinu tööd mõista. Ning siis kord aastas „suur-nõupidamiseks“ kokku tulles, saades kokku samade aadete kandjatega kõikjalt üle kodu-maa, näed ja kuuled et ka mujal teised rühivad samade eesmärkide poole sa-made rasketega võideldes, siis saad kui uut usku ja kindlust et sinugi töö on õige. Juhtide omavahelisi tutvusi ja sõprusi, neid oleme küll suurimas arvus sõlminud aastakoosolekutel. Ja kui siis koosoleku lõpuminutitel kuuled kuidas poisid-juhid laulavad oma riigi hünni, siis on see midagi, mis salapäraselt vaimustab ja sisemiselt seob, ja enam kui võib olla mingis ettekandes, sõna-võtus või häälletuskaardi tõstes avai-dub just siin — koosoleku lõpuminutite võimsas hünni-laulus meie juhtide kin-del tahe, jõud ja usk oma asja ja selle edusse. Ning lõpuks saabunult koju ol-lakse kui laetud skautluse kõrgepingest, pingest millest jätkub mitme skautliku võidu saamiseks oma malevas ja üksuses.

Allakriipsutamist vääriv on meil veel see hüve meie aastakoosolekute tra-ditsioonis — pidada neid igal aastal ise maleva keskuses — linnas. Eriti väikelinnades aitab see kaaluvalt kaasa skaudiliikumise tutvustamiseks koha-peal, rääkimata sellest hüvest, mille osaliseks saavad kohapealsed hundid ja skautid, õppides tundma meie skaut-luse juhte, kelledest nemand seni olid vast ainult kuulnud räägitavat.

Neid kahte ja kindlasti veel mõndagi hädä võime aastakoosolekute kontosse kanda. Kuid! Tunnustades 100 %-liselt meie aastakoosolekute tähtsust meie skaudivaimu kandjana ja kohtadel skautluse tutvustajana, kas meie ei ole õigustatud oma igaaastastest kogunemis-dest siiski nõudma enam?

Aastakoosolekute meeololu midagi enam ülepakkuda meie vast ei suuda, liiati kui see on juba skaudivaimu mee-loolu. Millega seda aga teha saab, see on aastakoosoleku sisulises tões.

Varasematest rääkimata — Rakvere, Tartu, ja Haapsalu aastakoosolekutest osavõtjad! — püüdkem meenutada, mida viisite õieti kaasa neilt nõupidamiselt oma poegadele — alati uudise-näljastele huntidele või tegevusindsetele skaudipoistele? Ja isegi Võrust? Tõsi, võrulaste tubli vastuvõtt, mõjuv kirjuteenistus, retk Munamäele. Aga tööst, sellest millega teil tuleb tegemist teha koondus koonduse järele järgmise aastakoosolekuni?

Vähe on sellest, kui aastakoosolekule kokku sõidame vaid selleks, et kuulata (ja pahatühti vaid kõrvast sisse kõrvast välja lasta) juhtivate organite vägagi pealiskaudseid ja malevate nii üksikasjalisi, ja samaaegselt enamikus nii samasisulisi aruandeid. Samuti senistel aastakoosolekutel meie juhtivate skauttegelaste üldsõnalised ettekanded üldolukorrrast ja tuleviku kavatsustest ei lisa palju juurde kogunenud noorematele skautjuhtidele keda ootab kohtadel ikkagi vaid tegelik töö. Kõige selle juures allakirjutaja ei eita kuidagi üldinformatsiooni ja põhimõtete selgitamise tarvilikkust. Need on tarvilikud. Kuid

ainult nendega rahulduda meie ei tohiks. Üldinformatsioon ja põhialuste selgitamine ei peaks ainuüksi täitma meie aastakoosolekute kava, vaid sellele peaks seltsima ka tegelikkude juhiste andmine. Vajame kõigi kogunenud skautjuhtide sarnast tööle rakendamist kui seda vähematel aastakoosoleku välitel peetavatel erinõupidamistel teevad aastakoosoleku kvoorumid võrdlemisi väike osa — skautmasterid ja meriskaudid.

See peaks olema võimalik. Tagajärjeks oleks aga et meie aastakoosolekud muutuksid tõelisteks töö ja vendluse päevadeks. 100%-liselt skaudivaimu ja samaväärselt skautlist tööd — seda ootame edaspidi oma igaastastest Mekka-kogunemistest — aastakoosolekutest, peetagu see siis kus tahes. Ja ta suudabki seda anda, kui aastakoosolekute töökavu kord teadlikule revideerimisele võetakse. Juubeliaastakoosoleku ees seistes ja meenutades kogemusi möödunudest tehkemgi seda meie ühise asja huvides SINE IRA ET STUDIO.

E. Priimann, skm.

Jaarli poegade külalisena

Kalevala laagri Eesti alllaager asus Häme skaudipoiste naabruses ja Häme laagri kõõgil lasus ka meie toitlustamise mure. Meie sagedaseks külaliseks oli skautjuht Eino Arohonka, kes kuulus Hämeenlinnast päritolevasse „Jaarlin Pojad” rühma. Rühma nime tus on võetud Hämeenlinna rajaja Jaarl Birgeri austamiseks. Sõprus hämelastega süvenes ja nii avanes mastritel Sam Eberil ja Antsul võimalus hõimuse süvendamiseks „Jaarli Poegade” ja omapärase Hämeenlinna ümbruse tundmaõppimiseks. Kolmandana pidi meiega tulema Pärnu skaut T. Luksepp, kes aga kodustel põhjustel Häme matkast loobus. Meid kutsuti osavõtma „J. P.” rühma 5. aastapäevast ja sellega seoses olevast traditsioonilisest laagrist Lammassaarel, Tyrväntö kirikuküla läheduses.

Laagri alguni oli mõni päev, millised veetsime külalislahkeis soomlaste perekondades. Sam asus Hämeenlinnas Sirkkola perekonnas, kus talle osaks sai õige südamluk vastuvõtt, Härä Sirkkola on Hämeenlinnas algkoolijuhataja, proua Sirkkola samuti pedagoog ja

kaks poega innustunud skaudipoisid.

Kogu pere oli tõsiselt huvitatud meie kodumaa tundmaõppimisest. Proua Sirkkola on mitmel puhul Eesti õpetajate kongressidest osa võtnud ja kõneleb eesti keelt.

Minule sai õnn osaks viibida Eino Arohonka isakodus — suvilas, mis asub paarkümmend kilomeetrit Hämeenlinnast eemal kauni järve kaldal.

Pääle lühikest bussimatka kõndisime järve randa kuhu Eino noorem vend Veikko venega oli vastu sõitnud. Vene ongi Koivulahe elanike tähtsam liiklemisvahend. Meeldejäädavad on need sõbralikus perekonnas veedetud päevad. Eino vennad Veikko ja Erkki on ka partiopojad. Vaid väike „pikku veli” oma nooruse tõttu ei ole veel partioridades. Ka Eino õde kuulub partioorganisatsiooni. Poiste pere elab Koivulahal oma majakeses, just järve kaldal. Seal asub ka saun mida kõeti kolma- ja laupäeviti. Loe ja usu: 2 × nädalas sai saunas käidud! Mõnus oli hõimuvise laulda sauna leilis ja vihhelda värske kasevihaga. Siis jooksti saunast välja, tehti väike ujumine ja

roniti lavale tagasi: päris „seitsme ven-na” lood.

Meeleolulised olid vestlused Koivulahe pererahvaga maja terrassil põhjamaa valges öös. Perekonnapeaga eesotsas käisime ka kalastamas. Tegime jalutuskäike, muidugi venega, üle järve asetsevale mäeharjale. Sääl võis näha inimkätest puutumatut loodust sünges kaljude ja metsa rüpes. Mäeharjal polnud jalgraja jälgegi — päris huvitav oli teed leida skautlikul — metsamehe viisil. Koivulahel oli kogu aeg silmi ees eeskujulik ja peaaegu kadestusäratav harmooniline perekonnaelu. Koivulahe pere soovitas sõna tõsisemõttes, säälijuures korraldades omal jõul suvila ümbrust ja rajades uusi teid. Ei jätud hooletusse ka oma põllulapikest ning tehti heina ainukesele lehmale, kelle küllaldasest piimast jätkus kogu perele. Kogu pere elust kiirgas tervist, töötahet ja elurõõmu, mis pani meie oludele mõtlema. Raske on sõnul seletada seda kodususe ja mugavuse tunnet, mis hoovab pea igast soome kodust. Vanemad ja lapsed mõistavad ja usaldavad üksteist vastastikk.

Vennad skaudid, kas oleme meie igapäevase askelduses omale veidi aega võtnud, et lähemalt järele mõelda kohustuste üle oma vanemate ja kodu vastu? Sageli mõistame armsaid ja kauneid hüvesid alles siis hinnata, kui oleme need kaotanud! Soomlased on selles meist ees!

Kiirelt kadusid päevad Koivulahel ja ühel varasel hommikul lahkusime

Einoga, saadetuna pererahva häädest soovidest. Olid algamas Lammassaare laagripäevad.

„Jaarli Pojad” korraldasid juba viiendat laagrit Tyrvänto Lammassaarel, umbes 23 klm Hämeenlinnast. Laagri ümbrus tuletas üldjoontes meelde meie Pühajärve maastikku. Osavõtjaid oli 40 poissi. Laager oli mõeldud väikese hõimulaagrina: päale meie, s. o. kahe eestlase, lubas laagrist osa võtta Hämes soovitatav ungari skaut. Kahjks tuli ungarlane laagri peale meie ärasõitu — nii et kolme hõimu üheaegne kohtamine Lammassaarel ei teostunud.

Omapärane oli see laagrielu „omal” saarel — olime kui Robinsonid. Pühapäeval oli laagri pidulik avamine, millest ka kirikuküla elanikud osa võtsid. Huvitav oli jälgida tohutut paktide hulka mis tõi külalisi lõkkeõhtuile. Eriti suurejooneliseks kujunes meie lahkumis-lõkkeõhtu, kus Eesti mastreid Sami ja Antsu ülendati rühma traditsioonide kohaselt „Lammassaare habemete ordu” rüütlikeks ja annetati „Jaarli Poegade” rühma hõbedased aumärgid.

Telkide pooltest oli rühm eriti hästi varustatud. Üldiselt on soome rühmad majanduslikult paremal järjel ja seetõttu ka laagri varustus ei jäta midagi soovida. Imestasime suurt naelutamist ja „kohutatavat” naelade „minekut” laagriehitiste peale. Kuid kõigiga saime häädeks sõpradeks ja kahju oli lahku- da. Loodame et paljud „Jaarli Pojad” võtavad osa meie III suurlaagrist!

Sauna Ants.

Toimetuselt.

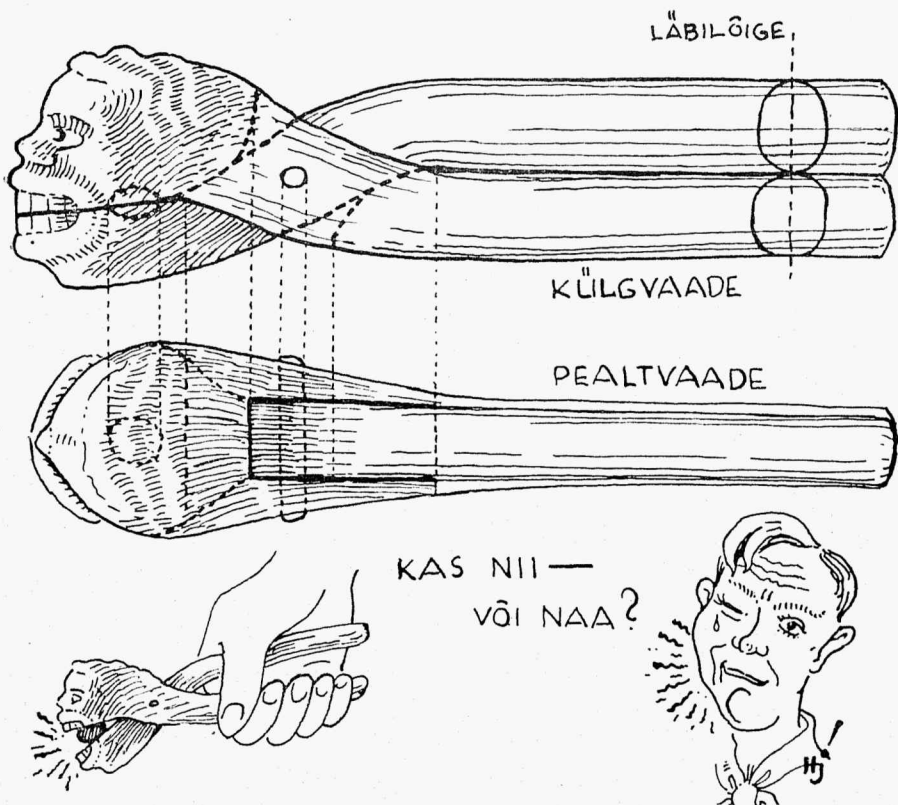
Toimetusest mitteolenevaid põhjusil puuduvad käesolevast numbrist Võru aastakoosoleku resolutsioonid ja kirjeldused. Toome need jõulunumbris, mis ilmub 20. detsembril. Kaastööd sellesse numbrisse palume saata hiljemalt 10. dets.

Kõigile teatesaatjatele palju tänu tehtud töö eest ja väike näpunäide edaspidiseks tööks:

„Eesti Skaut” tahab tuua teateid kõigist kodumaa skautidest. Loomulikult ei saa siis meie lehe väikese kausta tõttu avaldada pikki artikleid ühest rühmitusest, vaid neid tuleb kärpida teiste kasuks. Soovitav oleks, et kõik kaastöölised saadaksid lühikesi ja selgeid teateid, kuid võimalikult palju. Iga rühma töö on seda väärt, et temast kirjutada, kuid mitte romaane ega lugulaule, vaid teateid — skaudilikult lühikesi ja selgeid.

Toimetus.

Jõuluks pähklitangid.

Poisid! Teie hambad pole nii odavad, et neid jõulu ajal pähklite puremisega võiksite rikkuda. Lubage pildil toodud neegril pureda teie eest.

Selleks on vajalik tükk tugevat tampepuud (puu süü olgu samade kõverustega nagu tangidki), jupp traati tangide teljeks, mõned lihtsad tööriistad, nuga ja veidi nikerdamist.

Võtame „mustriks” ette käesoleva joonise ja harilikud naelatangid ning asume tööle. Teeme täpse joonise kumbagist tangide poolest ja varustame mõõtudega. Pidage meeles — mida pikemad käepidemed, seda kergem on pigistada. Neegri kukla taha raiume augu

ja proovime, kas alumise poole käepide sealt läbi mahub. Siis veel neegri suhu kumbagi lõuapoolde sisse väike lohk, et tal kergem oleks pähklit suus hoida ja osad kokku! Puuriga laseme telje augu ja asetame telje sisse.

Neegri puremisevõime näitab, kuidas oskate joonisest aru saada ja töötada. Ebaõnnestumisi võib parandada, kuid pidage meeles, et skaut viib alustatud töö lõpule.

Tasuks töö eest pureb neeger jõulupu all pähkleid ja skaudi hambad jäävad rikkumata!

J.

Peavanema päevakäsk №1

Eesti Skautide Malevale.

Emadepäeval, 1. detsembril 1935. a.

§ 1. Täna, 1. detsembril, pühitsevad kogu Eesti skaudid, hundi- ja hülgepojad oma traditsioonilist emadepäeva. Täna jätvavad kõik skaudid omad igapäevased askeldused kõrvale ja pööravad oma erilise tähelepanu emadele.

Iga skaudi püüe olgu emadepäeval näidata, et ta on skautlusest midagi saanud, juurde õppinud kasulikku ja edusamme teinud. Võimatu on meie noortel tasuda armastaja ema hoolt ja vaeva muul teel, kui sirgudes tublideks ning häädeks poegadeks.

Soovin selleks päevaks kõigile skautidele ja hundipoegadele rõõmsat skaudimeelt ja leidlikkust heateo valmistamiseks oma emale. Näidake, et tänu ema vastu tõesti südamest tuleb — kuigi ta on ehk väikene, — ent emad oskavad leida selles piskus teie südame suurust.

Olgu see päev Teile, minu poisid, tõeliseks emade austamise päevaks.

§ 2. Hinnates sügavat sõprust ja poolehoidu, milline Eesti skautidele osaks saanud 1935. a. suvel viibides Poola skautide 25 a. juubeli-laagris Spaljas ja Soome „Kalevala” juubeli-laagris Lohjal ning Soome Vabarühmade 25 a. juubeli-laagris Vierumäel, annetan tänutähaks „välisvõõraste märgi”: Poola skautide välissekretär HFNRYK KAPISZEWSKI'le, Vilno skautide juhile dr. LUDVIG BAR'ile, Soome Partio Liidu päävanem VERNERI LOUHIVUORI'le ja Soome Vabarühmade päävanem SVEN DONNER'ile.

§ 3. Annetan „Svastika lindiga” sügava poolehoidu ja sõpruse tänutähaks Poola skautide Peavanem dr. MICAL GRAZYNSKI'le ja Poola skautide Peastaabi ülemale ANTON OLBROMSKI'le — Poola Skautide juubeli-laagris eestlastele üles näidatud lahkuse eest.

§ 4. Püsiva ja rohke skautlise töö eest annetan ja luban kanda „teenete märki” — skm. Valter SUIGUSAAR'el, Peastaabist, skm. Viktor BIRK'il ja skm. Hans ROOS'il, Tallinna Skautide Malevast.

§ 5. Ülendan nooremskautmasteriteks Sakala Skautide Maleva abivanema Aleksander Moksi ja Pärnu Skautide Maleva abivanema Viktor Krull'i ning annan neile skautmasteri väitekirja kaitsmise õiguse.

§ 6. Ülendan nooremskautmasteriteks järgmised püüdlikud ja töökad skautjuhtide tasapinnal asuvad I järgu- ja täheskaudid — 1. Ivar Paalmann, 2. Osvald Reinvald, 3. Vaclav Simansky, Elmar Tolm, Tallinna Skautide Malevast, 5. Heino Lääne, Tartu Skautide Malevast; 6. Ants Pärna, 7. Leo Nolk, Nõmme Skautide Malevast; 8. Harald Jürna, Alutaguse Skautide Malevast; 9. Oskar Laks, 10. R. Joamets, Sakala Skautide Malevast.

§ 7. Eeskujulikkudele ja tublidele I järgu- ja täheskautidele annetan „eeskujuliku skaudi” diplomi ühes märgi kandmise õigusega.

1. Berends Felix, 2. Grau Endel, 3. Jääger Johannes, 4. Jöks Alfred, 5. Rakman Ilmar, 6. Tullus Lembit, Tallinna Skautide Malevast; 7. Raudsepp Leonti, 8. Paas Leonid, Lääne Skautide Malevast; 9. Savi Karl, 10. Sobba Ernst, 11. Veidemann Voldemar, Tartu Skautide Malevast; 12. Oitop Edmund, Tapa Skautide Malevast; 13. Depman Jaan, 14. Linsi Heino, Sakala Skautide Malevast; 15. Kuusk Arnold, Saare Skautide Malevast; 16. Rätsep Ferdinand, 17. Kübar Ludvig, Petseri Skautide Malevast; 18. Musk Hans, 19. Andreller Friedrich, Nõmme Skautide Malevast.

§ 8. Eeskujulikkudele ja tublidele 2-kõrva hundipoegadele annetan „eeskujuliku hundipoja” diplomi, vastava märgi kandmise õigusega.

1. Madisson Elmar, 2. Brinkmann Harry, 3. Jeets Villibald, Tallinna Skautide Malevast; 4. Kure Kalju, Tartu Skautide Malevast; 5. Kärmas Endel, 6. Paju Elmo, 7. Järvekülg Manivalde, Sakala Skautide Malevast; 8. Adler Kaupo, 9. Viil Elmar, 10. Sepp Aleksander, 11. Tarkpea Endel, 12. Saar Aksel, 13. Kadarik Felix, Saare Skautide Malevast; 14. Alaküla Kalju, Alutaguse Skautide Malevast.

§ 9. Annetan skaudi „hoolsusmärke“ Soome skaut Olavi Kunnosele hoolsa ja kiiduväärt käitumise tänuks Eesti Skautide tõlgina „Kalevala“ juubeli-laagris Lohjal.

§ 10. Luban skaudi „hoolsusmärke“ väljaanda malevatele järgmiselt: Tallinna 12; Lääne 4; Tartu 13; Sakala 6; Saare 3; Petseri 4; Nõmme 6; Alutaguse 2; Narva 5; Pärnu 5; Tapa 4.

§ 11. Luban hundipoja „hoolsusmärke“ väljaanda malevatel järgmiselt: Tallinna 6; Lääne 3; Tartu 6; Sakala 6; Saare 3; Petseri 4; Alutaguse 1; Narva 6; Pärnu 4.

§ 12. Eesti Skautide Maleva on kasvanud jälle ühe maleva võrra. 3. juulil 1935. a. asutadi Tapa Skautide Maleva. Kinnitan Tapa Skautide Maleva vanemaks hr. Aleksander Jakone määramata ajaks. Tapa Skautide Maleva värviks kinnitan „teras-halli“.

§ 13. Kinnitan ametisse Eesti Skautmasterite Kogu juhatause järgmises koosseisus:

Esimees: skm. E. Jõgi, abiesimees: skm. A. Tari, laekur: skm. E. Pavelson, kirjatoimetaja: skm. J. Kõks, kirjatoimetaja abi: skm. R. Roos.

§ 14. Kinnitan Petseri „Skautide Maleva värviks: „tume-sinine-orange“.

§ 15. Kinnitan määramata ajaks Tallinna Skautide Maleva vanemaks Siseministri abi hr. Eugen Maddiso, arvates 17. juunist s. a.

§ 16. Kinnitan määramata ajaks Lääne Skautide Maleva abivanemaks koolinõunik Villem Altoa, arvates 24. aug. s. a.

§ 17. Kinnitan määramata ajaks Alutaguse Skautide Maleva vanemaks H. Schmeili ja abivanemaks A. Ülaver, arvates 29. aug. s. a.

§ 18. Vabastan hr. G. Suursaare Võru Skautide Maleva abivanema kohustest, arvates 25. nov. s. a. Ühtlasi kinnitan määramata ajaks Võru Skautide Maleva abivanemaks hr. dir. J. Koemetsa, arvates 25. nov. s. a.

N. KANN
Skautmaster
Eesti Skautide Maleva Peavanem.

A. KOIK
Skautmaster
Peastaabi ülem

Juhtide kool.

Eesti skaudijuhtide kooli Tartu rühma näitlik töökoondus peeti 27. okt. k. a., mille avas maleva abivanem II divül. kol. A. Traksma. Tervitusi tõi Peastaabi esindaja skm. A. Mitt. Töökoondust juhatas kooli juht skm. H. Michelson. Koonduse avas oli tseremoniaalne lipu tõstmine. Koonduse osas võeti läbi rivistumist kokkuleppemärkide järele, orienteerumist, skaudi-praktikat küsimuste varal, laule ja mitmesuguseid määramisi; ajas, pikkuses ja raskuses. Teoreetilises osas referaat skatlusest ning lõpuks puht praktikast. Silla ehitus, milline valmistati kolme salga poolt, ilma ettevalmistamata, 15 min. jooksul.

Koondust olid tulnud jälgima palju

skautide vanemaid ja sõpru, ajakirjanikke, gaidide, noorkotkaste, kodutärgide juhte ja pealikuid. Sam.

Meriskautlus Läänes

võtab ikka enam hoogu. Kolme aasta eest asutatud „tormipogadele“ on liiksaks tulnud veel uusi rühmi ja praegu on ligi pool malevat meriskaudid.

Meriskautide tegevust juhtis seni n.skm. Fred Kuusik, kes kaitseväetennisusse minnes andis oma töö üle skj. L. Raudsepale, B. Vichmanile ja Lemberile.

Suvel võeti osa meriskautide nõupidamisest Pärnus, purjetati ümber Hiiu- ja sooritati terve rida lühemaid merematki. Haapsalu Jahtklubi juniorliigetena oli poistel võimalus alaliselt

Kaasa sõita klubi jahtidel huvisõitudel ja võistlustel.

Kauaaegne unistus — meriskautide oma jaht — on seni alles saavutamata, kuid poiste viisadus ei lase sellelgi jääda õhulossiks. J.

Kõigile mastritele „Eesti Skaut“.

Niisugune oli Skautmastrite Kogu otus aastakoosolekul. Liikmemaksule lisati tellimisraha summa ja kõik mastrid on automaatselt „Eesti Skaudi“ tellijad.

Maru-vahva pidu

peetakse 30. nov. Kunstihoones Tallinna XV skautrühma korraldusel. Kava vähemalt töötab seda. Kuna pidu peab ka majanduslikult kindlustama rühma jalgealust, siis on reklaam suurejooneline. Nii keni ja maitsekaid peo-kuulutusi kui XV rühmal, näeb Tallinnas harva. Pääsmete eelmütiki teostab terve rühm tormilise hooga.

Skautlus maale!

See oli Lääne skautide maleva juhtlauseks mõõdnud tegevusaastal ja tulemusena on maleva liigete arv tõusnud neljakordseks. Et aga maarühmad mitte ainult registreerimislehele ei jääks, selleks töötab pidevalt maleva instruktor K. Sinijärv, kandes skaudivaimu kõigisse maakonna soppidesse.

Ilma instruktorita maarühmi organiseerida ei suuda skaudidki mitte. J.

Pärnu hundipojad seitsme aastased.

7. novembril 1935. a. täitus seitse aastat päevast, mil asutati Pärnu esimene hundipoegade kari. Sama aasta alul asutati Pärnusse ka esimene skautrühm, mis nüüd paisunud võimsaks, ligi 400-liikmeliseks mustarätlaste malevaks.

Praegu on Pärnus hundipoegi 112, jaotatud kolme karja. Peale nende töötavad Paadremaal ja Mõisakülas hundipoegade pesad, juudi rühma juures kaks pesa ja „Hai“ rühma juures hülgepoegade harurühm. Hundipoegade juurde on koondatud ka vanemaid isikuid ja hundud on õnnelikud, kuna nad omavad kõige paremad karjavanemad garnül kolonel Lõhmuse, güm. dir. G. Kõöseli ja Ed. Bliebernichti näol. Juh-

tideks on I karjal 2. jsk. A. Käärmann, II karjal 2. jsk. Raul Oja ja III karjal 2. jsk. Adrian Kruus.

Pärnu hundud püüavad ikka lähemale oma lipusõnale „saa paremaks!“

Terassammurid juubeldasid.

Tallinna terassammurite suguharu (end. XII rühm) asutati 25. oktoobril 10 aasta eest ja praegu on ta tõusnud hülgevormi. Suguharru kuuluvad 20 vanemskauti, 38 skauti ja 18 hundipoega.

Suvel viibis suguharu Kohilas laagris sealse skautrühma külalisena ja matkas innukalt. 17 terassammurit „sõtkusid“ suvel kodumaa teedel maha tervelt 11.214 kilomeetrit.

Juubeli puhul korraldati eriline juubeli-nädal, mis algas pastor Kuusiku jumalateenistusega piiskopi kirikus. Järgnes koldeõhtu, millel külalistena viibisid endised skaudid ja terve Tallinna gaidide ja skautide pere. Samal ajal avati ka juubelinäitus. Juubeli-nädala lõppakkordiks oli meeoleulirikas ja sisuküllane pidu Kunstihoones.

Taevaisa õnnistusega astuvad terassammurid uute aastakümnesse!

„Muskel peab kerkima!“

otsustasid nõmmelased kui said võimaluse treenimas käia Tondil sõjakooli võimlas. Tänu sõjakooli ülemale, toimus nüüd treening igal pühapäeval.

Ka muil aladel kihab Nõmme skaudiperes elav tegevus. Peeti vanemate teeõhtu, kus uuriti Sõprade Seltsi mõõdnud aastast tegevusedu ja praegu läheb Emadepäeva tähe all. Emadepäeva pühitsetakse 7. det. Kivimäe algkoolis. Tulge külla ja veenduge ise!

P.

Skaudikirjandusest on ilmumas:

Skaudi kalender-käsiraamat 1936.

Ilmub jaanuari alul 200 leheküljelisena paljude piltide ja kasulike näpunäidetega. Hind 20 snt.

Sk. H. Michelsoni Skaudi käsiraamat. Raamatu esimene trükk on läbi ja ilmumisel olev teine trükk tuleb tublisti täielikum. Iga juht ja skaut peaksid varakult mõtlema selle hankimisele.

Eesti Skautide Maleva põhimäärus.

Sk. Kasak töötab uue põhimääruse viimistlemisega ja juba lähemal võime seda näha trükilt.

GAIDIDE NURK

Mälestusi Poola reisust.

Eiline unistus, tänane tõde, homme vaid muinasjutt on. Ja — tundub mullegi unustamata muinasjutuna minu varakevadine unistus ja juulikuu tõelisus — reis Poola, Poola gaidide ja skautide 25. a. juubeli-laagrisse Spalas. Kui aga vaatan kaasa toodud ülesvõtteid või loen mõnda kirja, mille saatjaga tutvutud mainitud reisel, siis kerkivad selgesti silma ette nähtud kohad, meelestuvad reisijuhtumused ja reisitutvused. Ja kuigi on ahvatlev kõndida tundmatuid teid, igatsen tagasi ka nendesse kohtadesse, mida juba tunnen ja unustada ei suuda — sest vanad, tuttavad teed on siiski armsad neil saadavad meid peale kõige muu ja kõigi teiste veel mälestused. Ei ole paber väärne kõigi mälestuste omajaks, ei ole sulg küllalt paenduv kõike nähtut-tuntut edasi andma. Kutsun teid siiski kaasa minu mälestuste radadele, et koos minuga võiksite rännata seal kauges Poolas.

Meie reisiseltskond koosnes kümnest Tallinna gaidist, neist kolm eestlast ja seitse Eesti poolakast. Alustasime reisi ühel ilusal juuli algpäeval a. 1935. Ei saanud meie sedapuhku tunda kõikidel aegadel ülistet maantee-rännaku võlu, kuna kaugesime kodulinnast Balti ekspressiga. Kuid üks meie südameid täitnud nüüdisaja salavõlu — kiiruse võlu — täna meie siin, kuid homme sel ajal, siis juba teises-kolmandas riigis, tundmata ümbruses, võõra rahva seas. Igatsesime kõik rutem väljuda kodumaa piirist — ootasime midagi uut, huvitavat. Nii olimegi pea Latviya pinnal. Riiaist mõned „teated ja tertitused“ kodu poole, ja jälle „veerevasse kambriksse“ — vagunisse. Kuna meil oli kaasas täielik laagri varustus, korraldasime omale magamisasemed ja varsti peale Riiait rändasime juba „uniküla“ teil, sealgi saadetud raste monotoneest rütmist ja aeg-ajalt segat mõnest järsust tõmbest või tõukest veduri seisma jäädes või liikuma hakates. Hommikuks jõudsime Latviya—Poola piirijaama — Zengale — kus jäid maha lätlased raudtee-ametnikud ja tulid peale juba poolakad. Kuna laager Spalas oli osaliselt riiklikul kor-

raldusel, siis olid poolakad-ametnikud teadlikud laagri küsimusis kui ka üldse skaut-liikumises. Kohe alul meie pabereid kontrollima tulles meid vormis nähes hüüatasid — „Aa, Estonja, harzerkiz Tallinna! V Spalu?“ — ja siis vastastikkuseid küsimusi ja vastuseid igasugustel teemadel. Vahete-vahel saime mahti oma täit tähelepanu pühendada vaatele, mis avanes meile läbi vaguni akna. Kuna Latviya, vaadatuna sõitvalt rongilt, millegiga ei erinenud meie kodumaast, siis, mida enam Poolasse, seda enam hakkas silma uut, võõrapärast. Kõigepealt kurekarjad raudtee-äärsetel heinamaadel ja rabadel. Uhked ja huvitavad linnud need kured, kui nad nii huljana seisavad oma kõrgetel jalgadel või jalal, nii kuus meeleolu, või kui nad parvena tõusevad õhku lehvitades oma laiui tiibu ja sirutades taha oma pikad jalad. Viljapõllud torkasid silma oma värvivaheldusega. Korrapäraste, üksteise kõrval asetsevate värvilaikudena nad rohendasid paljusis toonid, kollendasid eredalt või kuldselt, valgendasid ja mustasid sellejärele, milline viljasort neil kasvas. Ja põlluärtel kõrged massiivsed puust ristid õnnistegija kujuga. Neid riste leidub igal põllul, palub ju poolakas, sügavuslik katoliiklane, sarnase põlluristi ees põlvitades õnnistust oma külvile, toob ta sinna ka oma tänupalved õnnistatud saagi puhul. Jätsid need võimsad puuristid vabas looduses, avaras Jumala templis — vaatajasse sügava mulje. Vaatasime uudistavalt mõõduvat maastikku ja tertitasime rõõmu-hüüatusega iga väiksematki jaama, sest jaamad Poolas on rõõmsailmelised, just kui peopäeviks kaunistet lilledega, peamiselt väänidega ja bellargooniadega. Kirevad, rõõmsad jaamad ja jaamakesed, kus küll rong peatub vaid minutit paar, kuid mis jäävad mällu kui kaunid, kirevad lilled rännaku-rajalt.

Nii vesteldes, muljeid ja mälestusi kogudes, magades ja tublisti süües jõudsime oma esimesse peatuskohta — Wilnosse — Suur kivist jaamahoone, toredasti bellargooniadega ehitud, just kui oleks jaamaülemal tähtpäev, või kui oleks oodatud tähtsaid külalisi. Kuid ei olnud jaamaülemal tähtpäev, ega saabunud ka teisi tähelepanuväärseid külalisi peale meie — nii siis ka siin vaid see Poola lilliline äripäev. Kui juht turistide büroost oli meid juhtinud ühteschroniska'sse — turistide kodusse, kus

me end korraldasime, einetasime ja siis varsti asusime linna vaatama. Saime Wilnoga tutvuda küllaltki hästi, kuna peatusime seal kaks päeva.

Ja pakub palju huvitavat see vana Poola linn. Meie oludega võrreldes on Wilno suurlinn oma 200.000 elanikuga. Kuigi, jah kuigi veidi imelik suurlinn. Laiad hästi sillutet tänavad palistet kõrgete kiviehitustega, uhked promenaadid ja pargid, elav liikumine, tulemeri õhtul — ja siiski — vaid mõni üksik auto — seegi eraomandus. Selle eest aga kõikjal voorimehi, hobustel uhked tutid otsaes, ja veel millised kalessid! Kõrge, avarad ja kõik peaaegu uued! Ja imelik küll — kuigi linnas vaid mõned autod, näed autokumme pea igal sammul, sest nende võrratute kalesside rattad on autokummidega. Olgu siis tee kui konarline tahes, sõidavad siiski põrutusteta, sest need autokummidega rattad on tõesti oivalised.

Jah, voorimehi on Wilnos palju, kuid väga, väga palju on seal juute. Ja jällegi, milliseid juute! Päris ehtsaid Poola juute! Ikka ja alati, olgu püha- või äripäev, oma pikas mustas kuuas, peas väike must nokata mütsikene pikad juuksed ripendamas ja põskhabemed mustendamas või punamas. Pühapäeviti, nii jõudsim veendumusele hiljem, korraldasid nad oma juuksed ja kõigepealt oma põskhabemed kenasti rullokkidesse. Vaatasime neid ja imestasime nende suurepäraseid õhtusoenguid (rull-lookid!)

Käisime, õieti sattusime, meie eestlased kolmekesi, juudi linnaossa. Kui siis korraga märkasime, et liigume tänaval, kus vaid juudid, juudid ja ainult juudid, mehi, naisi, lapsi, läbi avatud uste-akende kuulsime vaid juudikeelset lärmakat kõnet ja laste kisa, kui neist udest akendest, majadest ja isegi tänavavividest hoovas ninna iseäralikku, kirjeldamata vastiikut lehka, juuüi lehka, ja kui siis meid veel siit-sealt teravamalt vaatlema — just vaatlema — hakati, jah siis, — siis oli nii imelik tunne — ärge arvake et hirm — oli vaid soov siit ära saada, jah, ära ja kohe! Tulid siis meelde ja tuletasime üksteisele vastasti kku meelde, kuulnud ja loetud õudseid jutte juudi linnaosadest. Ega siiski veel päriselt ei kartnud — astusime vaid kõnniteelt kesk-tänavale, kus kiires tempos — mitte

joostes — „vapralt“ ja „julgelt“ samusime, kuni lõpuks jälle ristiinimeste hulka jõudsim.

Poolakad on peaaegu eranditult katoliiklased; katoliiklased on aga sügavusklik rahvas. Seda tõestab meile kirikute, kloostrite, palvelate ja igasuguste vaimulikkude rohkus Poolas. Poolas on tuhandeid jumalakodasid, mitte tagasihoidlikke ja lihtsaid nii kui meil, luterlastel, vaid suurepäraseid vaadetekõitvaid ehitisi, mõjuvaid nii suuruselt, ehitusstiililt kui ka sisustuselt. Küllastasime väga paljuid kirikuid Poolas — need on seal päev läbi avatud, sest teenistused on väikeste vaheaegadega terve päev. Ikka leidsime kirikus hulgaliselt palvetajaid, vaatamata et oli äripäev ja tööaeg. Kirikute sisemus on eranditult särav-hiilgav — leidub neis ju äraarvatult pühapilte, kujusid, lühtreid, künuljalgu, lippe ja kõike seda säravat-hiilgavat mis omane katoliku kirikule. Peagu igas kirikus leidub hulk kõrvalkabeleid, üks omapärasem kui teine. Need kabeleid kuuluvad teatud perekondadele. Peagu igas linnas leidub vähemalt üks kirik püha allikaga, millele kaev peale ehitet, kust siis kiriku-teenet püha vett müüb. Meie saime oma reisu kestes palju püha vett juua. Raha meie selle eest peagu kunagi ei maksnud — jõime lihtsalt oma janud ära, täitsime veel pudeligi tagavaraks, ja edasi läks meie tee ikka uutesse koh-tadesse, sest aega oli ju nii vähe ja vaadata nii lõpmata palju. Ei saa vaikes mööda minna pihtitoolidest kirikuis. Suuremais kirikuis on eraldi pihtisaalid mitmekümne pihtitooliga, nende katoliku usu nii tähtsate esemete-ga. Minusse mõjusid võikalt need pihtisad oma toolidel. Kuna ma härdalt palvetajat nähes teda mõistsin ja aukartust tundsin ta sügava usutunde ees, jäid mulle pihtijad alati võöraks ja kaugeks, ma lihtsalt ei suutnud ega suuda praegugi mõista neid. Ei saa seda tunnet edasi anda — peab ise nägema neid erinevaid pihtisaid ja neid veel erinevaid pihtijaid.

Wilnos on umbes kuuskümmend jumalakoda, neist tähtsaim on terves katoliku ilmas tuntud Ostra Brama — teravärav — oma kuulsa imetegeva Jumalaema kujuga. Sellel Jumalaema kujul on imevõim teha terveks haigeid kes selle kuu ees seda paluvad.

(Järgneb.)

Võru gaididest.

Kes skautidest ei mäletaks noid agaraid tüdrukuid Võru aastakoosolekult, kes askeldasid toitlustamise juures? Ja need siis olid Võru gaidid, arvult 30 ümber. Võru gaidmaleva on küll umbes 100 liikmeline, kuid kõiki ei õnnestu alati näha! Tänavune tegevusaasta gaididel algas üsna hoogsalt. Hiljuti I rühm korraldas hanesöömingu, III rühm kavatseb ka ühte „pitspalli” pidada ja ei taha uskuda, et II rühm alla annab ja midagi ei korralda, kus saaks näha jälle noid alati rõõmsaid gaidnägusid. Varsti ju ka emadepäev ja peale kõige muu ka veel maleva 11. aastapäev 30. nov. s. a. Kuid oot-oot! Nägin ju gaid Selma Kallust ka kahe kullaga punasel alusel ja järelepärimistel selgus, ta ju ka 1924. a. gaidmalevasse astunud! Alates gaidlust pi-

sikese hellakesena on temast aastate jooksul võrsunud tugevaim ja energilisim gaidjuht Võrus ja on praegu ainukene I järgu gaid kogu malevas. 1934. a. lõpetanud gümnaasiumi jätkas ta gaidlemist veel energilisemalt. Hellakeste juhina toetas ta malevat kõigis ettevõtetes ja oligi möödunud tegevusaastal maleva töö hingeks ja juhiks, korraldades juhtide kooli, osavõttes kõigist pidude komisjonidest jne. Sellel tegevusaastal valiti gd. Kallus maleva sekretäriks (sama on ta ka eraelus), hellakeste juhiks ja aukohtu juhatajaks, milliseid aukraade ta kandis ka skaute aastakoosoleku ajal ja usun, et ka iga aastakoosolekul viibija mäletab toda särasilmalist Võru gaidi, kes ei unustanud skautegi nende suursündmusel, tuues tervitusi ja soovides edu tööle.

Rändaja.

Järelehüüe.

Kui päike tõuseb, siis ärkab elu ja ärkab südames rõõm, sest valgus elustab ja teeb rinna kergeks. Kui kevad tuleb, siis õitsevad lilled, kui on nooruseaeg, siis säravad silmad ja süda on täis rõõmu- ja õnnetundeid. Kui loojeneb päike, siis uinub elu, poeb kurbus südamesse — on pime ja raske. Kui möödub kevad ja soe suvi, siis tuleb vilu sügis ja läheneb põhjapiirilt külm talv, pakane. Surma külm tuul puhus Tall. gd. mlv. reast gd. Lehti Siidok'i ja tuli uni, raske ning igavene. Tema oli selle ilma elu tarvis liig õrn ja puhas, sellepärast siit lahkus. Ta oli parema väärt, selle ülima õnne ja rõõmu väärt, mis asub seal-pool hauaööd. Ta läks, aga kurbus jäi järgi, valu sõprade südamesse, lein rühma, malevasse. Sõbrad mäletavad

sed aega, mil ta alles õitses nooruses, kuid enam ei ole teda.

Saatusel karm käsi ei puudutanud teda veel palju, sest ta pidi puhta hingega siit lahkuma.

Ta tuli gaidide ridadesse, et alati olla valmis, saada paremaks. Ta tuli kui valguse laps, et meile õnne ja rõõmu tuua, et meid julgustada eluvõitlustes. Ta äratas oma rühmas usku, lootust ja armastust gaidide südames.

Nüüd lahkus siit ja andis meile kõigile mõista, et ka meie elu siin on üürike, ja et meie püüde oleks „saada paremaks”, mida võime kord kaasa võtta lahkudes.

Sinu mälestus sõprade seas jääb kaliks surmani.

Olgu su uni hea ja armas!

Tall. gd. mlv.

Armast gaid-sõpra

LEHTI SIIDOK'i

mäletab Tallinna Gd. mlv.

Mõnusaim **sportimisvahend**

on hea jalgratas. Tugevamad ja parimad on: **Wanderer, Brennabor, Noris ja Rudge.**

K-m. Lieber & Rossbaum
Tallinn, Viru 7

VARSTI ILMUB

Skauti kalender-käsiraamat 1936. a.

Koostanud

ERICH PAVELSON

Skautmaster

Igale skaudile, kes kuni 24. veebruarini 1936. a. on tellinud „Eesti Skauti“ XV aastakäigu, saadetakse toimetuse kulul tasuta „Skauti kalender-käsiraamat“ 1936. a.

Tellige „Eesti Skauti“!

ELEGANTSEID
RÕIVAD ON VÕIMALIK
VALMISTADA AINULT
HÄÄST RIIDEST.

A/S KREENBALT

TALLINN

BALTI PUUVILLA KETRAMISE
JA KUDUMISE VABRIKU A/S.

KREENHOLMI PUUVILLASAA-
DUSTE MANUFAKTUURI O/Ü.

SINDI TEKSTIILVABRIKUTE
ÜHISUSE

EESTI NIIDIVABRIKU O/Ü.

TOODETE
SUURMÜÜGI KESKKOHT.

VÄIKEMÜÜK KÕIGIS PAREMATES RIIDE- JA
SEGAKAUPLUSTES LINNAS JA MAAL